

[Hanne Reintoft.]

ser, fideikommiss, stamhuse osv. Stavnshåndbåndet er formelt ophørt, men med den forhåndenværende arbejdsformidlingslov og aktieselskabernes foreslåede frie ret til køb af den danske landbrugsjord må det være muligt at gennemføre absolut uværdige former for beskæftigelse af landarbejdere og smålandmænd. Vi kan ikke kraftigt nok vende os imod denne, skal vi sige meget løst formulerede tanke.

Det må konkluderende siges, at der er gode ideer — eller skal vi sige visse godt formulerede strøtanker — i forslaget, men de fleste af dem hviler på det usunde grundlag...

Første næstformand (Kaj Andresen): Jeg gør opmærksom på, at forslaget til en landbrugsreform ikke er til behandling.

Hanne Reintoft: Undskyld, men nu har jeg sagt min uforgribelige mening om det... at der gennem en beskæring af nødvendige og rigtige lønkrav skal rejses kapital til socialt nødvendige foretagelser. Det kunne finansieres på en ganske anden måde, hvis man ville, og hvis man turde foreslå det.

Kai Moltke: Det er jo en temmelig stor buket, der her er forelagt af SF, og meningen, at de skal være et alternativ til den politik, regeringen fører, træder temmelig tydeligt frem. Jeg tror alligevel, det havde været fornuftigere, om man havde foretaget en teknisk adskillelse af de forskellige problemer, som ligger her, for helhedsbilledet er jo temmelig udflydende. Hele det afsnit, som drejer sig om Nationalbanken, bankers og sparekassers stilling, fonds til finansiering af industrier osv., er jo i sig selv stort nok, og det havde været nok at diskutere det for sig her. Når man så oven i købet tager hele pensionsordningen og de sociale pensioner med i et særligt forslag, fremtræder det bogstavelig talt som et forsøg på at sprede folketingets diskussion over en hel række forskellige ting med det tydelige resultat, at intet af det kan blive sagligt belyst eller sagligt gennemgået. Derfor må jeg først og fremmest klage over, at man her har slået et stort brød op, men glemte, hvor stor bageovnen herinde er, så det derfor kan have sine vanskeligheder at få brødet bagt helt igennem på én gang. Men der fin-

des ganske naturligt fornuftige og gode ting i de forslag, som SF her har fremsat.

Nu har man rejst det spørgsmål, om man ikke her bare stiller en hel række ting op, som alle sammen holder sig inden for rammerne af den nuværende økonomi, de nuværende ejendomsforhold, den nuværende sociale fordeling og de nuværende sociale tilstande. Se, det er altid og har altid i arbejderbevægelsens historie været sådan, at man, når man tager fat på visse iøjnefaldende fejltagelser i den førte politik, så at sige mobiliserer gradvis og gør det dér, hvor de vigtigste problemer ligger. Man kan selvfølgelig indtage det standpunkt at sige: vi vil have det hele lavet om; vi vil have en recept for, hvordan et socialistisk samfund ser ud! Men jeg er ikke sikker på, at det er helt klogt. Over for kritikken mod at fremsætte konkrete forslag vil jeg gøre den indvending, at det at opnå en krone mere i timen på arbejdspladserne i sig selv kun er et dagskrav, et led i en bedre tilpasning af øjeblikkets økonomiske og ejendomsnærmeste system i samfundet, men derfor kan det godt være en mobiliserende faktor i kampen mod kapitalistisk udbytning. Når vi stiller tingene sådan op, vil jeg dog sige, at der inden for rammerne af SF-forslagene findes tydelige tendenser til at begrænse den nuværende spekulationsfortjeneste, udbytningen på en række områder, og det vil jeg i alle tilfælde for mit vedkommende ikke bebrejde SF. Dermed være ikke sagt, at jeg kan sige god for eller være enig i komplekset som helhed.

Der er f. eks. den offentlige erhvervsfinansieringsfond. Lad os sige, hvad det er: i virkeligheden er det et forsøg på at skabe en forenkling af den foreliggende situation. Det er jo nemlig ikke sådan, at vi ikke har adskillige former for offentlige eller offentligt godkendte fonds på de forskellige områder. Vi har skibskreditfonden, som i sin tid blev dannet på grund af de vanskelige beskæftigelsesforhold på værfterne og for at gøre værftsindustrien konkurrencedygtig med udlandet. Vi har eksportkreditfonden. Vi har adskillige låneordninger for landbruget osv. Staten giver efterhånden en hel del inden for de erhvervsnærmeste rammer. Hertil kommer supplerings gennem egnsudviklingsloven. Vi har efterhånden så mange særordninger, at alene det at skabe en for-